

Ziemassvētki

Senlatviešu Ziemassvētku tradīcijas.

Nevieni svētki nenorit bez paaudžu paaudzēs krātām tradīcijām. Arī gada īsākajai dienai un garākajai naktij jeb Ziemassvētkiem vai ziemas saulgriežiem ir savas tradīcijas. Par latviešu raksturīgākajām tradīcijām tiek uzskatītas- pirtī iešana, deviņu ēdienu ēšana, kas nodrošina pārtikušu nākamo gadu, iešana budēšos, ķekātās jeb čigānos, bluķa vilkšana, zīlēšana un dāvanu dāvināšana.

Mājas pušķošana

Ziemassvētkiem gatavojoties, tīrīja un uzkopa māju, pēc tam to pušķoja. Mājā ienesa eglīti, kurai bija īpaša nozīme; vēsturiski tā nāk no senču dzīvības koka, ko ziemas saulgriežos ienesa namā. Pušķošanai izmantoja egļu zarus, krāsainus dzīparus, salmus, smilgas, putnu spalvas, olas, augļus, dārzeņus, ēveļu skaidas un kaltētus ziedus. Sevišķi populāra bija puzuru veidošana. Tie tika izgatavoti no salmu savērumiem, ko papildināja ar dažādiem citiem materiāliem, piemēram, krāsainām lupatiņām vai putnu spalvām. Dažreiz puzura vidū tika iekārts kartupelis, kurā sadurti salmi. Šāds veidojums tika dēvēts par saulīti. Rotājumus visbiežāk darināja bērni, ieliekot tajos savu mīlestību un bērna sirds skaidrību. Tāpēc šādiem veidojumiem piemita īpaša enerģētika. Arī mūsdienās uzskata, ka tie lieliski attīra telpu no nevēlamām enerģijām, par cik puzuriem ir daudzskaldņa forma, kas sastāv no daudzām mazām piramīdiņām.

Ziemassvētku mielasts

Ziemassvētkus senie latvieši svinēja trīs dienas- no 24.decembra līdz 26.decembrim. 24.decembra vakars bija ķūķa vakars, kad galdā goda vietā tika likta īpaša graudu biezputra, saukta par ķūķi jeb koču. Graudu ēdieni simbolizēja dzīvības procesu nepārtrauktību un cieņas izrādīšanu senčiem, kuru garu labvēlību šādā veidā svinētāji mēģināja iemantot.

Ak tu lielu brīnumiņu,
Pilni galdi piekravāti:
Cūkas kājas, šņukurītis,
Bieza putra vidiņā.

Zīlēšana un laimes liešana

Izplatīta Ziemassvētku vakarā bija nākotnes zīlēšana. Tas bija vēl viens veids cīņai ar ļaunajiem gariem un veiksmes piesaistīšanai. Sevišķi ar zīlēšanu noņēmās neprecētās meitas, kas vēlējās uzzināt, kurš būs viņu izredzētais. Precinieku varēja mēģināt ieraudzīt, atmuguriski pieejot pie krāsns un caur kājstarpī tajā raugoties. Taču ne tikai meitas zīlēja savu nākotni.

Uz labu ražu cerot nākamajā gada, senie latvieši skaitīja zvaigznes debēs; jo vairāk saskaitīja, jo labāka raža gaidāma. Vēl viens veids, kā tikt pie labas ražas, bija krustiņa izgatavošana no pīlādža, kurš pēc tam bija jāaprok rudzu laukā zem sniega. Bet, ja gribēja pie lielas nauda tikt, tad vajadzēja ņemt melnu kaķi un ar to klēpī apiet apkārt baznīcai.

Šovakar, kad rotaļīgi
 Aiz loga lietus lāses krīt,
 Novēlu Tev Ziemassvētkus
 Brīnumainus sagaidīt!
 Un nebēdā par pazudušo sniega segu,
 Kas mūsu dvēseles var sasildīt!
 Jo īstā svētku noskaņa,
 Tikai mūsu sirdīs mīt!

Baltā nedēļa “Sniegavīri skolā”

Nāk eņģeļi ar zvaigžņu
 sviecēm rokās
 Un zemes tumsā savu
 gaismu nes,
 Mirdz neskaitāmi pulki
 debeslokā

Kā toreiz senatnē, pie Betlēmes.
 Caur gadu tūkstošiem skan nenorimstot
 Šī balss mums tad, kad zeme miegā dus.

...Ieklausies Ziemassvētkos...Ieklausies
 sirdī...Ieklausies Mīlestībā un glabā šo dziesmu
 sevī...Un ticī...Jo Mīlestība paliek pie tā, kas tai
 tic!

Gaišus Ziemassvētkus un skaistāko
 Ziemassvētku sapņu piepildījumu.

Skolas avīzes galvenā redaktore I. Murane